

Briselē, 23.10.2019.
COM(2019) 484 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par vispārējā budžeta segtām garantijām
Situācija 2018. gada 31. decembrī**

{SWD(2019) 379 final}

Satura rādītājs

1.	Ievads	3
2.	Ar ES budžetu garantētās operācijas un eurozonas krīzes mehānismi, ko nesedz no ES budžeta.....	3
2.1.	Eiropas Savienības piešķirtie aizdevumi makroekonomiskiem mērķiem.....	4
2.2.	Aizdevumi mikroekonomiskiem mērķiem.....	4
2.3.	Eiropas Investīciju bankas (EIB) finansējums operācijām trešās valstīs (“EIB ārējais finansējums”), uz kurām attiecas ES galvojums (ĀAP)	4
2.4.	Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Eiropas Investīciju fonda (EIF) finansējums operācijām dalībvalstīs, uz kurām attiecas ES garantijas, — Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF)	6
2.5.	Krīzes pārvarēšanas mehānismi, kas netiek segti no ES budžeta	7
3.	Garantēto operāciju attīstība	7
3.1.	Operācijas, ko tiešā veidā pārvalda Komisija	8
3.1.1.	Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (EFSM)	9
3.1.2.	Maksājumu bilances (MB) mehānisms	11
3.1.3.	Makrofinansiālās palīdzības (MFP) aizdevumi	11
3.1.4.	Euratom aizdevumi	12
3.2.	EIB ārējās finansēšanas operāciju attīstība	13
4.	No ES budžeta segtie riski	13
4.1.	Riska definīcija.....	13
4.2.	Riska kopējā struktūra.....	13
4.3.	ES budžeta gada riska kopsumma.....	14
4.3.1.	Dalībvalstu risks.....	14
4.3.2.	Trešo valstu risks.....	15
5.	Garantiju aktivizēšana un maksāšana.....	16
5.1.	Parāda apkalpošana, ko nenodrošina Garantiju fonds ārējai darbībai (<i>Euratom</i> aizdevumi dalībvalstīm, EFSM un MB)	16
5.1.1.	Maksājumi no naudas resursiem	16
5.1.2.	Maksājumi no ES budžeta.....	17

5.2.	Garantiju fonda ārējai darbībai pieprasījumi un atgūšana (ĀAP, MFP un Euratom aizdevumi trešām valstīm)	17
5.3.	Fonda attīstība	19
6.	Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF)	20
7.	Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai (EFIA).....	22
7.1.	Par EFIA garantiju	23
7.2.	EFIA garantiju fonds.....	23

1. IEVADS

Šā ziņojuma mērķis ir uzraudzīt kredītrisku, kas jāuzņemas ES budžetam un kas veidojas no sniegtajām garantijām par aizdevumu operācijām, ko Eiropas Savienība īsteno vai nu tieši, vai netieši ar garantijām EIB finansējuma projektiem ārpus Savienības.

Šis ziņojums iesniegts saskaņā ar 149. pantu iepriekšējā Finanšu regulā¹, kas joprojām bija piemērojama daļai 2018. gada. Attiecīgi šāds ziņojums par ES budžeta garantijām un ar tām saistītajiem riskiem 2018. gadā tiek iesniegts pēdējo reizi, un tas tiks aizstāts saskaņā ar turpmāko ziņošanas kārtību, ko paredz jaunā Finanšu regula.

Šā ziņojuma struktūra ir šāda: 2. iedaļā ir uzskaitītas ar ES budžetu garantēto operāciju galvenās iezīmes, kā arī ietverti atsevišķi citi krīzes pārvarēšanas papildu mehānismi, kas nerada nekādu risku ES budžetam; 3. iedaļā ir izklāstīta garantēto operāciju attīstība; 4. iedaļā ir uzsvērti galvenie riski, ko sedz no ES budžeta; 5. iedaļā aprakstīta garantiju aktivizēšana un Garantiju fonda ārējai darbībai ("Fonds")² attīstība, savukārt 6. iedaļā aprakstīta Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF)³ attīstība.

Komisijas dienestu darba dokuments (KDDD) papildina šo ziņojumu ar detalizētām tabulām un paskaidrojumiem. Dokumentā sniegta arī to valstu makroekonomiskā analīze, kuras gūst labumu no ES aizdevumiem un/vai garantijām, kas veido Fonda risku lielāko daļu.

2. AR ES BUDŽETU GARANTĒTĀS OPERĀCIJAS UN EUROZONAS KRĪZES MEHĀNISMI, KO NESEDZ NO ES BUDŽETA

No ES budžeta sedz riskus, kas saistīti ar dažādām aizdevumu un garantēšanas operācijām, kuras var iedalīt četrās kategorijās.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (2012. gada 25. oktobris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un par Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 atcelšanu (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.).

² Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2728/94 (1994. gada 31. oktobris), ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (OV L 293, 12.11.1994., 1. lpp.) un kas vēlāk grozīta ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.) un Regulu (ES) 2018/409 (OV L 76, 19.3.2018., 1. lpp.), "Garantiju fonda regula".

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 — Eiropas Stratēģisko investīciju fonds ("ESIF regula") (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.). ESIF regulā izdarīti grozījumi ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 13. decembra Regulu (ES) 2017/2396 attiecībā uz Eiropas Stratēģisko investīciju fonda termiņa pagarināšanu, kā arī minētā fonda un Eiropas Investīciju konsultāciju centra tehnisku uzlabojumu ieviešanu ("ESIF 2.0 grozījums") (OV L 345, 27.12.2017., 34. lpp.). Ar ESIF 2.0 grozījumu cita starpā tika palielināts ES galvojuma apjoms un pielāgota mērķa likme. Nolīgumu par ESIF pārvaldību un par ES galvojuma piešķiršanu ("ESIF nolīgums") Eiropas Komisija un Eiropas Investīciju banka (EIB) parakstīja 2015. gada 22. jūlijā, un 2016. gada 21. jūlijā, 2017. gada 21. novembrī, 2018. gada 9. martā un 2018. gada decembrī tas tika grozīts un izteikts jaunā redakcijā.

2.1. Eiropas Savienības piešķirtie aizdevumi makroekonomiskiem mērķiem

Šie aizdevumi ir: 1) makrofinansiālās palīdzības⁴ (MFP) aizdevumi trešām valstīm, 2) maksājumu bilances⁵ (MB) aizdevumi dalībvalstīm, kas nav eurozonā un ir saskārušās ar maksājumu bilances problēmām, un 3) aizdevumi saskaņā ar Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM)⁶, kas paredzēti visām dalībvalstīm, kuras saskārušās ar nopietnām finansiālām vai ekonomikas grūtībām vai ko nopietni apdraud šādas grūtības, kuras rada apstākļi, ko tās nespēj ietekmēt. Šos aizdevumus piešķir kopā ar Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) finansiālo atbalstu.

2.2. Aizdevumi mikroekonomiskiem mērķiem

Šajā kategorijā ietilpst *Euratom* aizdevumi⁷. *Euratom* aizdevumu mehānismu var izmantot šādiem mērķiem:

- *[dalībvalstīs]*: ieguldījumi kodolelektrostacijās un rūpnieciskās iekārtās kodoldegvielas ciklā⁸ un
- *[dažās ārpuskopienas valstīs]*: ieguldījumi drošības un efektivitātes uzlabošanai kodolelektrostacijās, kuras darbojas vai tiek būvētas, kā arī ekspluatācijas pārtraukšanas projektos⁹.

2.3. Eiropas Investīciju bankas (EIB) finansējums operācijām trešās valstīs (“EIB ārējais finansējums”), uz kurām attiecas ES galvojums¹⁰ (ĀAP)

Ārējo aizdevumu pilnvaru (ĀAP) ietvaros ES sniedz garantiju no ES budžeta, lai EIB spētu palielināt savus aizdevumus ārpus ES, ar kuriem tiek atbalstīta ES politika. ĀAP atbalsta EIB darbību pirmspievienošanās valstīs, austrumu un dienvidu kaimiņreģiona valstīs, Āzijā, Latīņamerikā un Dienvidāfrikā. Pašreizējā ĀAP periodā (2014.–2020. gads) no ES budžeta tiek garantēta EIB operāciju summa līdz 32,3 miljardiem EUR. 2018. gada 14. martā Eiropas Parlaments un Padome pieņēma Lēmumu (ES) 2018/412, ar kuru groza Lēmumu Nr. 466/2014/ES ĀAP vidusposma novērtējuma kontekstā, ievērojami palielinot maksimālo apjomu pašreizējām ĀAP no 27 miljardiem EUR līdz 32,3 miljardiem EUR. Šajā novērtējumā ir pievienots jauns mērķis, t. i., bēgļu, migrantu, uzņēmējkopienu un tranzīta kopienu, kā arī

⁴ MFP var būt arī trešām valstīm sniegtu piešķirumu veidā (nav ietverti šajā ziņojumā). Atsauces uz juridisko pamatu ir norādītas KDDD A2.b tabulas pielikumā.

⁵ Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 18. februāris), ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

⁶ Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

⁷ Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) dibināšanas līgums, kas datēts ar 1957. gada 25. martu (ar grozījumiem un papildinājumiem).

⁸ Dalībvalstīm: Padomes Lēmums 77/270/Euratom (1977. gada 29. marts), ar ko Komisiju pilnvaro piešķirt *Euratom* aizdevumus, lai veicinātu kodolelektrostaciju finansēšanu (Oficiālais Vēstnesis L 88, 6.4.1977., 9. lpp.), ar grozījumiem un papildinājumiem.

⁹ Dažām ārpuskopienas valstīm: Padomes Lēmums 94/179/Euratom (1994. gada 21. marts), ar ko groza Lēmumu 77/270/Euratom, lai pilnvarotu Komisiju slēgt Eiropas Atomenerģijas kopienas aizņēmumu līgumus, kas veicinātu finansēšanu, kura nepieciešama drošības un efektivitātes pakāpes uzlabošanai kodolelektrostacijās dažās ārpuskopienas valstīs (Oficiālais Vēstnesis L 84, 29.3.1994.).

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 466/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko Eiropas Investīciju bankai piešķir ES garantiju attiecībā uz zaudējumiem no finansēšanas darījumiem, ar kuriem atbalsta ieguldījumu projektus ārpus Savienības (OV L 135, 8.5.2014., 1. lpp.).

izcelsmes kopienu ekonomiskā noturība ilgtermiņā kā stratēģiska atbilde, ar ko novērš migrācijas pamatcēloņus.

ES galvojums EIB sedz valsts un politiskos riskus saistībā ar finansēšanas operācijām, kuras EIB veic ārpus Savienības, lai atbalstītu Savienības ārpolitikas mērķus. Turklāt EIB finansē investīciju operācijas ārpus Savienības, pašai uzņemoties risku, kā arī darbības, ko veic saskaņā ar īpašām pilnvarām, piemēram, ĀKK valstīs¹¹.

Lai tiktu atbalstītas Savienības ārējās darbības, kā arī lai EIB spētu finansēt ieguldījumus ārpus Savienības, neietekmējot EIB kredītpēju, lielākā daļa tās operāciju ārpus Savienības gūst labumu no ES budžeta garantijas.

Garantiju fonds ārējai darbībai¹²

Garantēto EIB ārējo finansējumu, MFP un *Euratom* aizdevumus trešām valstīm kopš 1994. gada nodrošina Garantiju fonds ārējai darbībai ("Fonds"), savukārt MB atbalsta, EFSM un *Euratom* aizdevumus dalībvalstīm sedz tieši no ES budžeta.

No Fonda tiek segtas neizpildītās aizdevumu saistības un nodrošinātas aizdevumu garantijas valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, vai aizdevumu garantijas projektu īstenošanai valstīs, kuras nav ES dalībvalstis. Fonds tika izveidots, lai:

- nodrošinātu likviditātes rezervi, lai saistību neizpildes vai nokavēta maksājuma par garantēto aizdevumu gadījumā katru reizi nebūtu jāizmanto ES budžeta līdzekļi; kā arī
- izveidotu budžeta disciplīnas instrumentu, nosakot finanšu shēmu ES politikas izstrādei par ES un EIB piešķirto aizdevumu garantijām trešām valstīm¹³.

Ja trešās valstis kļūst par dalībvalstīm, Fonds vairs nesedz aizdevumus šīm valstīm un risku sedz tiešā veidā no ES budžeta. Fondu nodrošina no ES budžeta, un tajā vienmēr jāparedz noteikta procentuālā daļa no Fonda segto aizdevumu un aizdevumu garantiju kopējās neatmaksātās summas. Pašlaik šī procentuālā daļa, ko dēvē par mērķa likmi, ir 9 %¹⁴. Ja Fonda līdzekļi nav pietiekami, vajadzīgos līdzekļus nodrošina no ES budžeta. Fonda aktīvus pārvalda EIB.

¹¹ ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgums, kas parakstīts Kotonū 2000. gada 23. jūnijā, tika noslēgts uz 20 gadiem: no 2000. gada līdz 2020. gadam. Tas ir visaptverošākais partnerattiecību nolīgums starp jaunattīstības valstīm un ES. To nefinansē ES budžets.

¹² Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 480/2009, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.) un kas grozīta ar Regulu (ES) 2018/409 (OV L 76, 19.3.2018., 1. lpp).

¹³ Lai gan ārējie riski *in fine* tiek segti no ES budžeta, Garantiju fonds darbojas kā instruments, lai aizsargātu ES budžetu pret maksājuma saistību neizpildes risku. Jaunākais 2018. gada ziņojums par Fondu un tā pārvaldību (COM(2019) 363 final) un Komisijas dienestu darba dokuments (SWD(2019) 314 final), kas apstiprināts 2019. gada 5. augustā, ir pieejams <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

¹⁴ Visaptverošu ziņojumu par Fonda darbību un finansēšanas mērķa likmi skatīt COM(2014) 214 final (8.4.2014.) un Komisijas dienestu darba dokumentā (2014) 129 final.

2.4. Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Eiropas Investīciju fonda (EIF) finansējums operācijām dalībvalstīs, uz kurām attiecas ES garantijas, — Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF)

Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) ir kodols Investīciju plānam Eiropai, kas paredzēts, lai Eiropas Savienībā sekmētu ilgtermiņa ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju.

ES galvojums¹⁵ sedz finansēšanas un investīciju operācijas, kuras parakstījusi EIB infrastruktūras un inovācijas klases (IIK) galvenās daļas ietvaros un kuras parakstījis EIF MVU klases (MVUK) ietvaros un IIK MVU/ vidējas kapitalizācijas fondu ieguldījumu apakšklases ietvaros. Daļu no visām ESIF operācijām sedz ES galvojums, bet daļa tiek veikta ar EIB grupas pašas risku¹⁶.

EIB un EIF ir atbildīgi par atsevišķo operāciju riska novērtēšanu un uzraudzīšanu un ziņošanu Komisijai un Eiropas Revīzijas palātai.

Eiropas Stratēģisko investīciju fonda galvojuma fonds (ESIF GF)¹⁷

Saskaņā ar ESIF regulas 12. pantu ESIF GF ir likviditātes rezerve, no kuras EIB saņem maksājumu gadījumā, ja tiek pieprasīts izmantot ES galvojumu. Saskaņā ar ESIF nolīgumu starp ES un EIB pieprasījumus maksā no ESIF GF, ja to summa pārsniedz līdzekļus, kuri ir EIB rīcībā ESIF kontā. ESIF konts, ko pārvalda EIB, ir izveidots, lai iekasētu ES ieņēmumus un atgūtās summas, kas izriet no ESIF operācijām ES galvojuma ietvaros, un — kā to pieļauj pieejamais atlikums — prasījumu maksājumiem saskaņā ar ES galvojumu.

Galvojuma fondā vienmēr jāparedz noteikta procentuālā daļa¹⁸ (mērķapjoms) no kopējām ES galvojuma saistībām — pašreiz 35 %. Tādējādi likviditātes rezerve ir paredzēta tam, lai nodrošinātu atbilstošu drošības rezervi, ar kuru var izvairīties no Savienības budžeta pakļaušanas pēkšņiem galvojumu prasījumiem, kas varētu radīt izdevumu samazinājumus vai budžeta grozījumus. Tāpēc tā veicina budžeta apjoma paredzamību.

ESIF GF finansē pakāpeniski, ņemot vērā riska darījumu pieaugumu, ko sedz ES galvojums.

Saskaņā ar ESIF regulas 12. panta 4. punktu ESIF GF līdzekļus tieši pārvalda Komisija, un tos investē saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot atbilstīgus prudenciālos noteikumus.

EIB un EIF ir atbildīgi par to atsevišķo operāciju riska novērtēšanu un uzraudzību, kuras sedz ES galvojums. Pamatojoties uz šo ziņojumu un saskaņotiem un piesardzīgiem pieņēmumiem par turpmākām darbībām, Komisija nodrošina mērķapjoma pietiekamību un ESIF GF līmeni. Saskaņā ar ESIF regulas 16. panta 3. punktu EIB un EIF 2019. gada martā iesniedza Komisijai un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamo informāciju.

¹⁵ Ar ESIF 2.0 grozījumu ES galvojuma apjoms ir palielināts no 16 miljardiem EUR līdz 26 miljardiem EUR.

¹⁶ Ar ESIF 2.0 grozījumu EIB grupas galvojuma apjoms ir palielināts no 5 miljardiem EUR līdz 7,5 miljardiem EUR.

¹⁷ Sīkāku informāciju par ESIF galvojuma fonda pārvaldību skatīt COM(2019) 244 final, 28.5.2019.

¹⁸ ESIF regulas 12. panta 5. punktā mērķapjoms sākotnēji tika noteikts 50 % apmērā no kopējām ES galvojuma saistībām. Stājoties spēkā ESIF 2.0 regulai, šis mērķapjoms ir noteikts 35 % apmērā no kopējām ES galvojuma saistībām.

Saskaņā ar ESIF regulas 16. panta 2. punktu EIB gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei iekļauj konkrētu informāciju par kopējo risku, kas saistīts ar finansēšanas un investīciju operācijām, kuras veiktas saskaņā ar ESIF, kā arī par galvojumu prasījumiem.

2.5. Krīzes pārvarēšanas mehānismi, kas netiek segti no ES budžeta

Reaģējot uz krīzi, tika izveidoti vairāki citi mehānismi, tomēr tie **nerada** nekādu risku ES budžetam un tālāk tie ir pieminēti tikai tādēļ, lai izvērtējums būtu pilnīgs:

— *Grieķijai paredzēto aizdevumu mehānisms (GLF)*¹⁹, kas tiek finansēts, pārējām eurozonas dalībvalstīm sniedzot tādus divpusējus aizdevumus Grieķijai, kurus centrāli pārvalda Komisija;

— *Eiropas Finanšu stabilitātes instruments (EFSI)*²⁰: EFSI 2010. gada jūnijā izveidoja eurozonas dalībvalstis kā pagaidu glābšanas mehānismu, lai sniegtu finansiālu palīdzību eurozonas dalībvalstīm makroekonomikas korekciju programmas ietvaros. Līgums, ar ko izveido pastāvīgu glābšanas mehānismu — Eiropas Stabilizācijas mehānismu (ESM) —, stājās spēkā 2012. gada 27. septembrī. Kopš 2013. gada 1. jūlija EFSI turpina savas esošās programmas attiecībā uz Grieķiju (kopā ar SVF un dažām dalībvalstīm), kā arī attiecībā uz Īriju un Portugāli (kopā ar SVF, dažām dalībvalstīm un ES/EFSM)²¹, bet vairs nefinansē jaunas finansēšanas programmas un neslēdz aizdevuma līgumus;

— *Eiropas Stabilizācijas mehānisms (ESM)*²²: ESM ir svarīgs komponents visaptverošā ES stratēģijā, kas izstrādāta, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti eurozonā, sniedzot finansiālo palīdzību eurozonas dalībvalstīm, kuras saskaras ar finansiālām grūtībām vai kuras apdraud šādas grūtības. Tā ir saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām izveidota starpvaldību organizācija, kura atrodas Luksemburgā un kuras faktiskā aizdošanas iespēja ir 500 miljardi EUR.

3. GARANTĒTO OPERĀCIJU ATTĪSTĪBA

Šajā iedaļā izklāstīta garantēto operāciju attīstība; pirmkārt, to operāciju, kuras tiešā veidā pārvalda Komisija, otrkārt, — EIB pārvaldīto.

1. tabula. Kopējās neatmaksātās summas, ko sedz no ES budžeta 2018. gada 31. decembrī (miljonos EUR)

	Neatmaksātais kapitāls	Uzkrātie procenti	Kopā	%
Dalībvalstis*				
Euratom	152,9	0,5	153,4	0,2 %
MB	1 700,0	33,9	1 733,9	2,1 %
EIB	1 141,0	9,0	1 150,0	1,4 %
EFSM	46 800,0	600,0	47 400,0	57,5 %

¹⁹ Par GLF: http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm.

²⁰ Par EFSI: <http://www.efsf.europa.eu>.

²¹ Aizdevumi, ko piešķir saskaņā ar ES/EFSM, tiek nodrošināti ar ES budžeta garantiju.

²² Par ESM: <http://esm.europa.eu>.

Dalībvalstis (starpsumma)**	49 793,9	643,3	50 437,2	61,2 %
Trešās valstis***				
MFP	4 360,7	26,8	4 387,6	5,3 %
Euratom	100,0	0,5	100,5	0,1 %
EIB****	27 395,2	147,6	27 542,8	33,4 %
Trešās valstis (starpsumma)	31 855,9	174,9	32 030,9	38,8 %
Kopā	81 649,9	818,2	82 468,1	100 %

* Šo risku sedz tieši no ES budžeta. Tajā ietverti arī *Euratom* un EIB aizdevumi, kas piešķirti dalībvalstīm pirms to pievienošanās ES.

** Šajā skaitlī nav iekļautas ESIF operācijas, ja 15,8 miljardi EUR tika izmaksāti pārskata datumā.

*** No Fonda līdzekļiem segtais risks ir tikai 18 miljardi EUR to garantiju ierobežojumu dēļ, kuras EIB tiek nodrošinātas katru ārējo aizdevumu pilnvaru (ĀAP) ietvaros (skatīt saistītā Komisijas dienestu darba dokumenta 2.1.3. iedaļu “Eiropas Investīciju bankai nodrošinātās garantijas”).

**** Iekļauti ES pārņemtie aizdevumi, kas izriet no Sīrijas un *Enfidha* (Tunisija) neizpildītajām saistībām attiecībā uz EIB aizdevumiem (summa: 502,02 miljoni EUR, ietverot neatmaksāto kapitālu, uzkrātos procentus un soda procentus). Šie aizdevumi ES 2015., 2016., 2017. un 2018. gada finanšu pārskatos ir pilnībā norakstīti.

Sīkāka informācija par šīm neatmaksātajām summām, jo īpaši attiecībā uz maksimālo apjomu, faktiski izmaksātajām summām vai garantiju likmēm, ir sniegta KDDD A1., A2.a, A2.b un A3. tabulā.

3.1. Operācijas, ko tiešā veidā pārvalda Komisija

Komisija sniedz finansiālu atbalstu (tādu divpusēju aizdevumu veidā, kurus finansē kapitāla tirgos, izmantojot ES budžeta garantiju) trešām valstīm un dalībvalstīm atbilstoši dažādiem Padomes vai Padomes un Eiropas Parlamenta tiesību aktiem atkarībā no sasniedzamajiem mērķiem. Komisija un Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos, kuriem palīdz Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), nodrošina trešām valstīm paredzētā finansiālā atbalsta saderību ar vispārīgajiem ES ārējās darbības politikas mērķiem.

Tādējādi, lai finansētu aizdevumus, ko noteikusi Padome, Komisija ir pilnvarota gan Eiropas Savienības, gan *Euratom* vārdā aizņemties līdzekļus kapitāla tirgū. Aizņemšanos un aizdošanu veic kā kompensējošus darījumus, kas nodrošina to, ka ES budžets netiek pakļauts nekādam procentu likmju vai ārvalstu valūtu riskam. Neatmaksāti aizņēmumi ir saskaņoti ar neatmaksātiem aizdevumiem.

1.b tabula. ES operācijas 2018. gadā (miljonos EUR)

Instrumenti	Saņēmējs (maksājuma daļa)	Izmaksas datums	Termiņš	Summa	Kopsumma uz programmu
EFSM	Īrija — 2. pagarinājums	06-02-2018	04-04-2025	2400	4500
		06-03-2018	04-04-2033	1000	
	Īrija — 3. pagarinājums	29-06-2018	04-04-2033	500	
	Portugāle — 2. pagarinājums	29-06-2018	04-04-2033	600	
Euratom	Energoatom (Ukraina) — 2. maksājums	06-07-2018	06-07-2028	50	50
MFP	Gruzijas MFP II — 1. maksājums	11-12-2018	04-04-2033	15	515
	Ukrainas MFP IV — 1. maksājums	11-12-2018	04-04-2033	500	
				Kopā	5065

2. tabula. Jaunas aizņēmumu un aizdevumu operācijas (ko garantē Savienības budžets), kuras plānotas 2019. un 2020. gadā (miljonos EUR)

Instrumenti	2019	2020
A. Savienības un Euratom aizņēmumu un aizdevumu operācijas ar Savienības budžeta galvojumu		
1. Savienības makrofinansālā palīdzība (MFP) trešām valstīm		
<i>Operācijas, par kurām pieņemts lēmums vai kuras iepļānotas:</i>		
Gruzija II	20	
Jordānija II	100	
Moldova	20	40
Tunisija II	150	150
Ukraina IV	500	
MFP starpsumma	790	190
2. Euratom aizdevumi	100	100
3. Maksājumu bilance	0	0
4. Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (EFSM)	0	0
Starpsumma A	890	290
B. Eiropas Investīciju bankas aizdevumi ar Savienības budžeta galvojumu		
1. Pirmspievienošanās valstis	1200	1490
2. Kaimiņreģiona un partnerības valstis	2523	2749
3. Āzija un Latīņamerika	559	623
4. Dienvidāfrikas Republika	78	79
Starpsumma B	4359	4940
Kopsumma	5249	5230

3.1.1. Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (EFSM)

Ekonomikas un finanšu (ECOFIN) padomes 2010. gada 9. un 10. maija sanāksmes secinājumos tika paredzēts mehānisma apjoms 60 miljardu EUR apmērā²³. Turklāt eurozonas dalībvalstis bija gatavas nepieciešamības gadījumā papildināt šos resursus. Padomes Regulas Nr. 407/2010²⁴ 2. panta 2. punktā ir ierobežotas izmaksājamās, dalībvalstīm piešķiramās

²³ Sk. paziņojumu presei par ECOFIN padomes ārkārtas sanākumi 2010. gada 9. un 10. maijā (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

²⁴ Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.).

aizdevumu vai kredītlīniju summas, nepārsniedzot maksājumu apropriācijām noteiktās pieejamās rezerves pašu resursu maksimālajās robežās.

Pēc Padomes lēmumiem par Savienības finanšu palīdzības piešķiršanu Īrijai²⁵ (līdz 22,5 miljardiem EUR) un Portugālei²⁶ (līdz 26 miljardiem EUR) tika izmaksāti 22,5 miljardi EUR Īrijai un 24,3 miljardi EUR Portugālei (atlikušie 1,7 miljardi EUR netika izmaksāti, jo Portugāles valdība to nepieprasīja). Tādējādi no EFSM nepieciešamības gadījumā vēl ir iespējams piešķirt 13,2 miljardus EUR turpmākajam atbalstam.

Eurogrupa/ECOFIN 2013. gada aprīlī nolēma palielināt maksimālo vidējo svērto atmaksas termiņu EFSM aizdevumiem no 12,5 līdz 19,5 gadiem, tādējādi piedāvājot iespēju saņēmējvalstīm pieprasīt aizdevumu atmaksas termiņu pagarināt līdz 2026. gadam (pa daļām).

Norises 2018. gadā

Īrija

2017. gada 27. novembrī no Īrijas tika saņemts pieprasījums pagarināt EFSM aizdevumu 3,4 miljardu EUR apmērā, kas Īrijai izmaksāts 2011. gada martā un ir jāatmaksā 2018. gada 4. aprīlī. Aizdevums 2018. gada pirmajā ceturksnī ir refinansēts divos darījumos, kuru atmaksas termiņi ir 2025. gada aprīlis (2,4 miljardi EUR) un 2033. gada aprīlis (1 miljards EUR).

Turklāt 2018. gada otrajā ceturksnī no Īrijas tika saņemts papildu pieprasījums pagarināt EFSM aizdevumu 500 miljonu EUR apmērā, kas Īrijai izmaksāts 2011. gada oktobrī un ir jāatmaksā 2018. gada 4. oktobrī. Aizdevums 2018. gada jūnijā tika refinansēts, palielinot pašreizējās obligācijas ar termiņu 2033. gada aprīlis (500 miljoni EUR).

Pēc termiņu pagarināšanas par 7 gadiem (2,4 miljardi EUR) un par 15 gadiem (1,5 miljardi EUR) 2018. gada pirmajā ceturksnī un 2018. gada otrajā ceturksnī, EFSM aizdevumu Īrijai vidējais svērtais atmaksas termiņš tagad ir 17,1 gads.

Portugāle

2018. gada otrajā ceturksnī no Portugāles tika saņemts pieprasījums pagarināt EFSM aizdevumu 600 miljonu EUR apmērā, kas Portugālei izmaksāts 2011. gada oktobrī un ir jāatmaksā 2018. gada 4. oktobrī. Aizdevums 2018. gada jūnijā tika refinansēts, palielinot pašreizējās obligācijas ar termiņu 2033. gada aprīlis (600 miljoni EUR).

Pēc atmaksas termiņa pagarinājuma par 15 gadiem (600 miljoni EUR) 2018. gada otrajā ceturksnī EFSM aizdevumu Portugālei vidējais svērtais atmaksas termiņš tagad ir 15,3 gadi.

3.1.2. Maksājumu bilances (MB) mehānisms

ES vidēja termiņa finansiālā palīdzība saskaņā ar MB mehānismu tika no jauna aktivizēta 2008. gada beigās, lai palīdzētu Ungārijai un pēc tam Latvijai un Rumānijai atjaunot

²⁵ Padomes Īstenošanas lēmums 2011/77/ES (2010. gada 7. decembris) par Savienības finanšu palīdzības piešķiršanu Īrijai (OV L 30, 4.2.2011., 348. lpp.).

²⁶ Padomes Īstenošanas lēmums 2011/344/ES (2011. gada 30. maijs) par Savienības finanšu palīdzības piešķiršanu Portugālei (OV L 159, 17.6.2011., 88. lpp.); skatīt arī labojumu (OV L 178, 10.7.2012., 15. lpp.).

uzticēšanos tirgum, un kopējais saistību apjoms bija 14,6 miljardi EUR, no kuriem tika izmaksāti 13,4 miljardi EUR.

Norises 2018. gadā

Rumānija atmaksāja divas aizdevuma daļas — 1,2 miljardus EUR 2018. gada aprīlī un 150 miljonus EUR 2018. gada oktobrī. Tādējādi maksājumu bilances aizdevumu neapmaksātā summa 2018. gadā samazinājās no 3,05 miljardiem EUR līdz 1,7 miljardiem EUR.

Maksājumu bilances mehānismā, kura kopējais maksimālais apjoms ir 50 miljardi EUR, 2018. gada 31. decembrī vēl bija pieejami līdzekļi 48,3 miljardu EUR apmērā turpmākajam atbalstam nepieciešamības gadījumā.

3.1.3. Makrofinansiālās palīdzības (MFP) aizdevumi

Parasti lēmumus par MFP piešķiršanu pieņem Eiropas Parlaments un Padome (LESD 212. pants). Tomēr Padome var pieņemt lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, ja trešā valstī ir radušies apstākļi, kuru dēļ vajadzīga steidzama finansiālā palīdzība (LESD 213. pants). Šādu procedūru izmantoja otrajā MFP paketē Ukrainai 2014. gadā.

Norises 2018. gadā

Gruzija

2018. gada 18. aprīlī Eiropas Parlaments un Padome nolēma piešķirt Gruzijai turpmāku MFP līdz 45 miljoniem EUR (MFP II), kas sastāv no dotāciju elementa 10 miljonu EUR apmērā un aizdevuma 35 miljonu EUR apmērā²⁷.

Gruzijas otrās programmas (MFP II) pirmā aizdevuma daļa 15 miljonu EUR apmērā (no lēmumā paredzētajiem 35 miljoniem EUR) tika izmaksāta

2018. gada decembrī.

Ukraina

2018. gada 4. jūlijā Eiropas Parlaments un Padome nolēma piešķirt Ukrainai turpmāku MFP līdz 1 miljardam EUR (MFP IV), kas sastāv no divām daļām, kas katra ir 500 miljonu EUR apmērā, ar mērķi atbalstīt Ukrainas Ekonomikas stabilizācijas un būtisku reformu programmu²⁸.

Ukrainas ceturtās programmas (MFP IV) pirmā daļa 500 miljonu EUR apmērā tika izmaksāta 2018. gada decembrī.

Moldovas Republika

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2018/598 (2018. gada 18. aprīlis), ar ko piešķir turpmāku makrofinansiālo palīdzību Gruzijai (OV L 103, 23.4.2018., 8. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2018/947 (2018. gada 4. jūlijs), ar ko piešķir turpmāku makrofinansiālo palīdzību Ukrainai (OV L 171, 6.7.2018., 11. lpp.).

2017. gada 13. septembrī Eiropas Parlaments un Padome nolēma sniegt turpmāku makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai 100 miljonu EUR apmērā (līdz 60 miljoniem EUR piešķirot aizdevumu veidā un līdz 40 miljoniem EUR piešķirumu veidā)²⁹.

Operācija pašreiz ir apturēta, jo nav atbilstības politiskajiem priekšnoteikumiem.

Papildu informācija

Attiecībā uz atmaksu — saņēmējvalstis ir atmaksājušas 55,73 miljonus EUR: Albānija (1,8 miljonus EUR), Bosnija un Hercegovina (4 miljonus EUR), Ziemeļmaķedonija (5,6 miljonus EUR), Melnkalne (1,10 miljonus EUR) un Serbija (43,23 miljonus EUR).

MFP aizdevumu neatmaksātā summa no 2017. gada 31. decembra līdz 2018. gada 31. decembrim pieauga no 3,9 miljardiem EUR līdz 4,4 miljardiem EUR. Aizdevumi Ukrainai veido 76 % no kopējā MFP riska darījuma.

3.1.4. Euratom aizdevumi

Maksimālais *Euratom* aizdevumu apjoms dalībvalstīm vai dažām ārpuskopienas valstīm, kas ir tiesīgas tos saņemt (pašlaik Krievijas Federācija, Armēnija, Ukraina), ir 4 miljardi EUR, no kuriem aptuveni 92 % jau ir izmaksāti. No lēmumā paredzētajiem 4 miljardiem EUR atliek 326 miljoni EUR.

Ukraina

Ar Komisijas 2013. gada 24. jūnija Lēmumu³⁰ Ukrainai tika piešķirts aizdevums 300 miljonu EUR apmērā pašreizējo kodoliekārtu drošības modernizācijai. Aizdevums tiek sniegts ciešā sadarbībā ar ERAB, kas paralēli sniegs aizdevumu vēl 300 miljonu EUR apmērā.

Šiem aizdevumiem ir valsts garantijas, kas sedz 100 % no gada beigās neatmaksātajām summām. Pirmā *Euratom* daļa 50 miljonu EUR apmērā tika izmaksāta 2017. gada maijā un otrā *Euratom* daļa — arī 50 miljonu EUR apmērā — tika izmaksāta 2018. gada jūnijā.

Bulgārija un Rumānija

Bulgārijai tika piešķirts aizdevums 212,5 miljonu EUR apmērā, izmantojot daudzvalūtu mehānismu Kozlodujas atomelektrostacijas modernizācijai (5. un 6. daļa). Aizdevuma līgums starp Eiropas Atomenerģijas kopienas un AES *Kozloduy EAD* tika parakstīts 2000. gada 29. maijā. 2018. gada 31. decembrī neatmaksātā summa bija 33,8 miljoni EUR.

Rumānijai tika piešķirts aizdevums 223,5 miljonu EUR apmērā, izmantojot daudzvalūtu mehānismu Černavodes atomelektrostacijas 2. daļas pabeigšanai. Aizdevuma līgums starp Eiropas Atomenerģijas kopienas un *Societatea Nationala Nuclearelectrica S.A.* tika parakstīts 2004. gada 11. jūnijā. 2018. gada 31. decembrī neatmaksātā summa bija 119,1 miljons EUR.

Kopš 2007. gada 1. janvāra, kad Bulgārija un Rumānija kļuva par dalībvalstīm, šo operāciju ar neatmaksāšanu saistīto risku sedz tieši no ES budžeta, nevis Garantiju fonda ārējai darbībai.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2017/1565 (2017. gada 13. septembris) par makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai (OV L 242, 20.9.2017., 14. lpp.).

³⁰ C(2013) 3496.

3.2. EIB ārējās finansēšanas operāciju attīstība

Norises 2018. gadā

Saskaņā ar EIB ĀAP attiecībā uz 2014.–2020. gada laikposmu 2018. gada 31. decembrī tika apstiprināts finansējums 17,64 miljardu EUR apmērā, no kuriem tikai 5,77 miljardi EUR tika izmaksāti minētajā datumā, un atlikušais neizmaksātais kapitāls bija 5,41 miljards EUR (skatīt KDDD A3. tabulu). Sīkāka informācija par valstīm, uz kurām attiecas EIB pilnvaras, norādīta KDDD A1., A3. un A4. tabulā.

Par iepriekšējām EIB ārējo aizdevumu pilnvarām skatīt KDDD A3. tabulu.

2018. gadā turpinājās Sīrijas valdības saistību neizpilde attiecībā uz procentu maksājumiem un aizdevumu atmaksu. EIB iesniedza pieprasījumu Garantiju fondā segt šīs neizpildītās saistības (skatīt turpmāk 5.2. punktu).

Neatmaksātās summas 2018. gada 31. decembrī attiecībā uz vairākiem mehānismiem, kas minēti šajā iedaļā, ir norādītas 1. tabulā.

4. NO ES BUDŽETA SEGTIE RISKI

4.1. Riska definīcija

Risks, kas jāuzņemas ES budžetam, rodas no neatmaksātās kapitāla summas un procentiem saistībā ar garantētajām operācijām.

Šajā ziņojumā izmantotas divas metodes, lai novērtētu ES budžeta riskus (tieši vai netieši ar Fonda starpniecību).

- “Kopējais segtais risks” pamatojas uz attiecīgo operāciju neatmaksātā kapitāla kopsummu noteiktā dienā, ieskaitot uzkrātos procentus³¹.
- Budžeta pieeja, ko sauc par “ES budžeta gada risku”, pamatojas uz tādas ikgadējo maksājumu maksimālās summas aprēķinu, kura ES būtu jāizmaksā finanšu gadā, ja netiktu atmaksāts neviens garantētais aizdevums³².

4.2. Riska kopējā struktūra

Līdz 2010. gadam maksimālais risks attiecībā uz segto neatmaksātā kapitāla kopsummu bija lielākoties saistīts ar trešām valstīm piešķirtajiem aizdevumiem. Kopš 2011. gada finanšu krīze smagi ietekmēja dalībvalstu publiskā sektora finanses un izraisīja ES kreditēšanas aktivitātes palielinājumu nolūkā atbalstīt valdību finansiālās vajadzības dalībvalstīs.

Tāpēc ir mainījusies riska struktūra. 2018. gada 31. decembrī 61,2 % no kopējās neatmaksātās summas³³ attiecas uz aizņēmumu operācijām saistībā ar aizdevumiem dalībvalstīm, kurus sedz tieši no ES budžeta (salīdzinot ar 2010. gada 31. decembri, kad šis skaitlis bija 45 %).

³¹ Skatīt ziņojuma 1. tabulu.

³² Šā aprēķina nolūkā pieņem, ka netiek pieprasīts neizpildītās aizdevumu saistības izpildīt pirms sākotnēji noteiktā termiņa, t. i., ņem vērā tikai tos maksājumus, kuru termiņš ir noteiktajā laikposmā (skatīt ziņojuma 2. un 3. tabulu un KDDD A4. tabulu).

4.3. ES budžeta gada riska kopsumma

Attiecībā uz 2018. gada 31. decembrī neatmaksātajiem aizdevumiem (skatīt iepriekš norādīto 1. tabulu) maksimālā summa, kas ES būtu jāizmaksā 2019. gadā (tieši vai ar Fonda starpniecību), *pieņemot*, ka visi garantētie aizdevumi netiktu atmaksāti, ir 6337 miljoni EUR. Šī summa atspoguļo kapitālu un procentu maksājumus no garantētiem aizdevumiem, kuru atmaksas termiņš ir 2019. gadā, pieņemot, ka netiek pieprasīts neizpildītās aizdevumu saistības izpildīt pirms sākotnēji noteiktā termiņa (sīkāku informāciju skatīt KDDD A4. tabulā).

4.3.1. Dalībvalstu risks

ES ar dalībvalstu operācijām saistītais maksimālais gada risks 2019. gadā būs 2953,1 miljons EUR (46,6 % no kopējā gada riska apjoma). Šis risks attiecas uz:

- a) EIB aizdevumiem un/vai *Euratom* aizdevumiem, kas piešķirti pirms dalībvalstu pievienošanās ES;
- b) aizdevumiem, kas piešķirti no MB mehānisma; un
- c) aizdevumiem, kas piešķirti saskaņā ar EFSM shēmu.

³³ Skatīt 1. tabulu.

2. tabula. Dalībvalstu secība atbilstoši ES budžeta gada riskam, kas ar šīm valstīm saistīts 2019. gadā (miljonos EUR)

Vieta	Valsts	Aizdevumi	Maksimālais gada risks	Valsts īpatsvars dalībvalstu gada riska apjomā	Valsts īpatsvars dalībvalstu un trešo valstu kopējā 2019. gada riska apjomā
1.	Rumānija	a)+b)	1 188,58	40,2 %	18,8 %
2.	Portugāle	c)	584,84	19,8 %	9,2 %
3.	Latvija	a)+b)	524,04	17,7 %	8,3 %
4.	Īrija	c)	518,98	17,6 %	8,2 %
5.	Bulgārija	a)	54,85	1,9 %	0,9 %
6.	Horvātija	a)	34,11	1,2 %	0,5 %
7.	Polija	a)	18,90	0,6 %	0,3 %
8.	Slovākija	a)	13,40	0,5 %	0,2 %
9.	Čehijas Republika	a)	12,62	0,4 %	0,2 %
10.	Lietuva	a)	2,74	0,1 %	0,0 %
Kopā			2 953,1	100,0 %	46,6 %

4.3.2. Trešo valstu risks

Fonda maksimālais gada risks saistībā ar trešām valstīm 2019. gadā būs 3383,8 miljoni EUR (53,4 % no kopējā gada riska apjoma). Ar trešām valstīm saistītais risks attiecas uz EIB aizdevumiem, MFP un *Euratom* aizdevumiem (sīkāki dati norādīti KDDD A2.b tabulā). Fonds ir garantējis aizdevumus trešām valstīm, un šo aizdevumu galīgās atmaksas termiņi sniedzas līdz pat 2042. gadam.

Pirmās desmit valstis (no 46 trešām valstīm) ir secīgi norādītas tabulā pēc 2019. gadā atmaksājamajām summām. Minēto valstu kopējā neatmaksātā summa ir 2864,50 miljoni EUR jeb 84,7 % no Fonda kopējā 2019. gada riska, kas saistīts ar trešām valstīm. Ekonomiskā situācija šajās valstīs ir analizēta un raksturota KDDD 3. punktā. Katras valsts tabulā norādīta arī reitingu aģentūru noteiktā kredītpēja.

3. tabula. **10 trešo valstu** ar vislielāko risku secība atbilstoši ES budžeta gada riskam, kas ar šīm valstīm saistīts 2019. gadā (miljonos EUR)

Vieta	Valsts	Maksimālais gada risks	Valsts īpatsvars trešo valstu gada riska apjomā	Valsts īpatsvars dalībvalstu un trešo valstu kopējā 2019. gada riska apjomā
1.	Turcija	977,50	28,9 %	15,4 %
2.	Ēģipte	739,28	21,8 %	11,7 %
3.	Tunisija	279,98	8,3 %	4,4 %
4.	Maroka	260,06	7,7 %	4,1 %
5.	Serbija	187,00	5,5 %	3,0 %
6.	Ukraina	161,05	4,8 %	2,5 %
7.	Bosnija un Hercegovina	73,41	2,2 %	1,2 %
8.	Libāna	64,53	1,9 %	1,0 %
9.	Dienvidāfrika	62,76	1,9 %	1,0 %
10.	Panama	58,94	1,7 %	0,9 %
Kopā (pirmās 10)		2 864,50	84,7 %	45,2 %

5. GARANTIJU AKTIVIZĒŠANA UN MAKSĀŠANA

5.1. Parāda apkalpošana, ko nenodrošina Garantiju fonds ārējai darbībai (*Euratom* aizdevumi dalībvalstīm, EFSM un MB)

LESD 323. pantā norādīts, ka “ir pieejami finanšu līdzekļi, lai Savienība varētu izpildīt savas juridiskās saistības attiecībā pret trešām personām”. Tādējādi spēkā esošais ES tiesiskais regulējums un procedūras nodrošina to, ka dalībvalstis obligāti atbrīvo ES budžetam paredzētus finanšu līdzekļus, kas nepieciešami, lai Savienība vienmēr varētu izpildīt savas juridiskās saistības.

Tādējādi ES ir ļoti spēcīgi vairāku posmu drošības mehānismi, lai nodrošinātu to, ka tā vienmēr atmaksās saviem aizdevējiem laikus un pilnā apmērā. Katrs galvenais drošības mehānisms atsevišķi varētu nodrošināt apmaksu pietiekamā apmērā.

5.1.1. Maksājumi no naudas resursiem

Ja parādnieks laikus neatmaksā aizdevumu ES, tad ES budžets provizoriski nodrošina parāda apkalpošanu maksājumu veikšanas datumos. Komisija izmanto savus naudas resursus, lai

novērstu kavējumus un jebkādas no tiem izrietošās izmaksas par tās aizņēmumu operāciju apkalpošanu³⁴.

Paturot prātā to, ka lielākā daļa izdevumu rodas gada pirmajā ceturksnī, parāda dzēšana notiek tam sekojošajos mēnešos, kā arī katra mēneša sākumā, kad ir vislielākie naudas atlikumi.

5.1.2. *Maksājumi no ES budžeta*

Ja dalībvalstis nepilda saistības³⁵ un ES pašu resursi nav pietiekami, Komisija var izmantot pieejamos ES budžeta resursus un noteikt parāda atmaksai lielāku prioritāti nekā citiem neobligātajiem izdevumiem. Saskaņā ar Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 14. panta 4. punktu, ja tas nav pietiekami, ES tiesību akti uzliek dalībvalstīm pienākumu veikt papildu iemaksas, kas nepieciešamas parāda atmaksai un budžeta līdzsvarošanai, līdz maksimālajai summai 1,20 % no ES NKI. Ja nepieciešams, ES tiesību akti pieļauj dalībvalstīm izdarīt iemaksas neatkarīgi no to daļas ES budžetā.

Tā kā 2018. gadā nenotika neviens dalībvalstu saistību neizpildes gadījums, apropriācijas netika pieprasītas.

5.2. **Garantiju fonda ārējai darbībai pieprasījumi un atgūšana (ĀAP, MFP un Euratom aizdevumi trešām valstīm)**

Ja kāds ES piešķirta vai garantēta aizdevuma saņēmējs (trešās valstīs) novēlo maksājumu, iesniedz pieprasījumu Garantiju fondā, lai tas segtu neizpildītās maksājumu saistības trīs mēnešu laikā no pieprasījuma.

Attiecībā uz ĀAP aizdevumiem — kad ir saņemta Komisijas dienestu atļauja, EIB pieprasītās summas tiek atskaitītas no Garantiju fonda konta. Ja ES ir veikusi maksājumu saskaņā ar ES galvojumu, tā stājas EIB vietā attiecībā uz tiesībām un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem³⁶. Attiecībā uz Euratom un MFP aizdevumiem, ja maksājuma kavējums sasniedz trīs mēnešus pēc maksāšanas datuma, Komisija liek Fondam segt neizpildītās maksājumu saistības³⁷ un papildināt tās kasi.

ĀAP ietvaros pārņemto summu atgūšanas procedūras ES vārdā veic EIB³⁸.

³⁴ Skatīt 14. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (2014. gada 26. maijs) par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (OV L 168, 7.6.2014., 39. lpp.).

³⁵ Skatīt Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 14. panta 3. punktu.

³⁶ Skatīt 8. panta 7. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 466/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko Eiropas Investīciju bankai piešķir ES garantiju attiecībā uz zaudējumiem no finansēšanas darījumiem, ar kuriem atbalsta ieguldījumu projektus ārpus Savienības (OV L 135, 8.5.2014., 1. lpp.), un kas ir grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) Nr. 2018/412 (2018. gada 14. marts), ar kuru groza Lēmumu Nr. 466/2014/ES, ar ko Eiropas Investīciju bankai piešķir ES garantiju attiecībā uz zaudējumiem no finansēšanas darījumiem, ar kuriem atbalsta ieguldījumu projektus ārpus Savienības (OV L 76, 19.3.2018., 30. lpp.).

³⁷ Izņemot Bulgāriju un Rumāniju, kam Euratom aizdevumi tika piešķirti pirms pievienošanās Savienībai. Aizdevumus (un aizdevumu garantijas) pievienošanās valstīm Fonds sedz līdz pievienošanās dienai. No šīs dienas neatmaksātie aizdevumi vairs nav Savienības ārējas darbības, tādēļ tos tiešā veidā sedz no ES budžeta.

³⁸ Sīkāku informāciju par atgūšanas procedūrām skatīt arī Atgūšanas nolīgumā, kas parakstīts 2018. gada 3. oktobrī starp Eiropas Savienību un Eiropas Investīciju Banku un kas reglamentē ES veikto maksājumu

EIB aizdevumi projektiem Sīrijā

Sīrijas valdība kopš 2011. gada decembra nav pildījusi savas saistības attiecībā uz noteiktiem procentu maksājumiem un aizdevumu atmaksu EIB. Tā kā oficiāli pieprasījumi veikt maksājumus ir bijuši neveiksmīgi, EIB 2012. gada maijā vērās Garantiju fondā. 4.a tabulā ir atspoguļota iesniegto garantiju izmaksas pieprasījumu attīstība atbilstoši Sīrijas neizpildītajām aizdevumu saistībām.

4.a tabula. Vēršanās Garantiju fondā Sīrijas aizdevumu saistību neizpildes dēļ (miljonos EUR)

Gads (izmaksas no GF konta)	Pieprasīto garantiju izmaksu skaits	Atmaksājamās daļas summa	Soda procenti un uzkrātie procenti ³⁹	Atgūtā summa	Kopā
2012.	2	24,0	0,0	2,1	21,8
2013.	8	59,3	1,4	0,0	60,7
2014.	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2015.	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2016.	12	103,8	2,4	0,0	106,2
2017.	13	56,1	0,2	0,0	56,3
2018.	12	55,7	0,1	0,0	55,7
Kopā	63	416,17	7,03	2,1	421,1

2018. gada 31. decembrī kopējā garantēto aizdevumu neatmaksātā kapitāla summa saistībā ar Sīriju bija 555 miljoni EUR (pamatsumma)⁴⁰, un galīgais aizdevuma atmaksas termiņš ir 2030. gads.

TAV Tunisie S.A. (Enfidha lidosta)

EIB 2016. gadā pieprasīja ES galvojumu saskaņā ar ārējām aizdevumu pilnvarām saistībā ar aizdevumu TAV Tunisie S.A. (Enfidha lidosta).

2018. gada 15. janvārī no Enfidha lidostas atgūtie 0,14 miljoni EUR tika kreditēti Garantiju fondam ārējai darbībai. Šī summa 2017. gada 31. decembra bilanci jau tika atzīta kā aktīvs (debitoru parāds).

Pieprasījumi fondam saskaņā ar saistību neizpildi aizdevumam TAV Tunisie S.A. (Enfidha lidosta) ir attēloti 4.b tabulā.

atgūšanas kārtību un procedūras saskaņā ar garantijām, ko tā sniegusi EIB par zaudējumiem saskaņā ar finansēšanas operācijām, ar kurām atbalsta ieguldījumu projektus ārpus ES.

³⁹ Soda procentus un uzkrātos procentus EIB pieprasa, tikai sākot ar otro maksājuma pieprasījumu par katru individuālo aizdevumu un skaitot no aizdevuma saistību neizpildes līdz Garantiju fonda maksājuma saņemšanai.

⁴⁰ Tas ietver summu 375,39 miljonu EUR apmērā (pamatsumma), ko EIB jau pieprasījusi saņemt līdz 2018. gada 31. decembrim.

4.b tabula. Pieprasījums Garantiju fondam saistībā ar TAV Tunisie S.A. (Enfidha lidosta) (miljonos EUR)

Izmaksu gads	Pieprasīto garantiju izmaksu skaits	Atmaksājamās daļas summa	Soda procenti un uzkrātie procenti ³²	Atgūtā summa	Kopā
2016.	1	4,63	0,03	0,00	4,65
2017.	3	30,16	0,01	0,00	30,17
2018.	0	0,0	0,0	0,14	-0,14
Kopā	4	34,78	0,04	0,14	34,68

Norises pēc 2018. gada 31. decembra (līdz 2019. gada 30. jūnijam)

2019. gada februārī un martā kopā divos pieprasījumos tika samaksāti Sīrijas neatmaksātie maksājumi 10,6 miljonu EUR apmērā (3,2 miljoni EUR un 7,4 miljoni EUR, ietverot EIB piemērotos soda procentus).

5.3. Fonda attīstība

Saskaņā ar regulu, ar kuru izveido Garantiju fondu ārējai darbībai ("Garantiju fonda regula")⁴¹, attiecīgais līmenis (mērķapjoms) ir noteikts 9 % apmērā no neatmaksāto kapitāla saistību (kas izriet no katras operācijas) kopsummas, kurai pieskaitīti uzkrātie procenti. Finansēšanas mehānisms ir spēkā, lai nodrošinātu, ka tiek sasniegta mērķapjoms.

Pamatojoties uz finansēšanas mehānismu, 2018. gada februārī no ES budžeta Fondā tika iemaksāti 137,8 miljoni EUR, bet 2019. gada februārī attiecīgās iemaksas summa bija 103,2 miljoni EUR.

2018. gada 31. decembrī Fonda neto aktīvi⁴² bija 2608,84 miljoni EUR. Tādēļ, tā kā Fonda neto aktīvu apjoms bija mazāks par mērķapjomu⁴³ (2848,99 miljoni EUR), 2020. gadā Garantiju fondam tiks piešķirti 240,15 miljoni EUR.

Pārskatīšana nolūkā novērtēt Fonda galvenos parametrus, jo īpaši mērķapjomu, būtu jāveic EIB ārējo aizdevumu pilnvaru vidusposma novērtēšanas laikā. Tādēļ Garantiju fonda izvērtējumu veica ārējs darbuzņēmējs, ņemot vērā Fonda riska profilu un tā efektivitāti un ievērojot Fonda segtā ārējā finansējuma attīstību un ar to saistītos riskus. Ziņojums tika iesniegts 2016. gada augustā, un galvenais secinājums bija tāds, ka mērķapjoms 9 % apmērā joprojām ir uzskatāms par optimālu attiecībā uz aizdevumu portfeļa pašreizējo riska līmeni,

⁴¹ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 480/2009, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.) un kas grozīta ar Regulu (ES) 2018/409 (OV L 76, 19.3.2018., 1. lpp).

⁴² Fonda kopējie aktīvi, atņemot uzkrātos izdevumus (EIB un revīzijas maksas).

⁴³ 9 % no 31 655,46 miljoniem EUR. Mērķapjomu aprēķina, piemērojot 9 % no neatmaksāto kapitāla saistību (kas izriet no katras operācijas) kopsummas, kurai pieskaitīti uzkrātie procenti (MFP, Euratom un EIB aizdevumi trešām valstīm) un no kuras atņemti pārņemtie aizdevumi "n-1" gada beigās.

pat tad, ja vēl vairāk pazeminās kredītreitings galvenajiem debitoriem. Tādēļ mērķapjoms 9 % apmērā netika mainīts.

6. EIROPAS STRATĒGISKO INVESTĪCIJU FONDS (ESIF)⁴⁴

ESIF galvojuma fondu finansē pakāpeniski, ņemot vērā riska darījumu pieaugumu, ko sedz ES galvojums.

Saskaņā ar ESIF regulas 12. panta 4. punktu ESIF GF līdzekļus tieši pārvalda Komisija, un tos investē saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot atbilstīgus prudenciālos noteikumus.

EIB un EIF ir atbildīgi par to atsevišķo operāciju riska novērtēšanu un uzraudzību, kuras sedz ES galvojums. Pamatojoties uz šo ziņojumu un saskaņotiem un piesardzīgiem pieņēmumiem par turpmākām darbībām, Komisija nodrošina mērķapjoma pietiekamību un ESIF GF līmeni. Saskaņā ar ESIF regulas 16. panta 3. punktu EIB un EIF 2019. gada martā iesniedza Komisijai un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamo informāciju.

Saskaņā ar ESIF regulas 16. panta 2. punktu EIB gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei iekļauj konkrētu informāciju par kopējo risku, kas saistīts ar finansēšanas un investīciju operācijām, kuras veiktas saskaņā ar ESIF, kā arī par galvojumu prasījumiem.

Norises 2018. gadā⁴⁵

2018. gada 31. decembrī saskaņā ar ESIF kopējais parakstīto operāciju apjoms aptvēra 28 dalībvalstis un sasniedza 53,6 miljardus EUR, no kuriem operācijas 39,1 miljarda EUR apjomā tika parakstītas infrastruktūras un inovācijas klases (IIK) ietvaros (407 operācijas) un operācijas 14,5 miljardu EUR apjomā tika parakstītas MVU klases (MVUK) ietvaros (470 operācijas). Kopumā tas ir ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar 2017. gadu, kura beigās kopējais parakstīto operāciju apjoms sasniedza 37,4 miljardus EUR.

2018. gada 31. decembrī kopējo izmaksāto nenokārtoto riska darījumu apjoms, ko sedz ES galvojums, bija gandrīz 15,8 miljardi EUR (2017. gadā — 10,1 miljards EUR).

Riska darījumu summa, kura jāsedz no ES budžeta attiecībā uz iespējamajiem turpmākajiem maksājumiem, uz ko attiecas ES galvojums, saistībā ar parakstītajām operācijām (izmaksātajām un neizmaksātajām) sasniedza 19,8 miljardus EUR.

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēgisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 — Eiropas Stratēgisko investīciju fonds ("ESIF regula") (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.). ESIF regulā izdarīti grozījumi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2396 (2017. gada 13. decembris) attiecībā uz Eiropas Stratēgisko investīciju fonda termiņa pagarināšanu, kā arī minētā fonda un Eiropas Investīciju konsultāciju centra tehnisku uzlabojumu ieviešanu ("ESIF 2.0 grozījums"). Ar ESIF 2.0 grozījumu cita starpā tika palielināts ES galvojuma apjoms un pielāgota mērķa likme. Nolīgumu par ESIF pārvaldību un par ES galvojuma piešķiršanu ("ESIF nolīgums") Eiropas Komisija un Eiropas Investīciju banka (EIB) parakstīja 2015. gada 22. jūlijā, un 2016. gada 21. jūlijā, 2017. gada 21. novembrī, 2018. gada 9. martā un 2018. gada decembrī tas tika grozīts un izteikts jaunā redakcijā.

⁴⁵ Informācija šīs iedaļas vajadzībām ir iegūta no Komisijas ziņojuma Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai par Eiropas Stratēgisko investīciju fonda galvojuma fonda pārvaldību 2018. gadā — COM(2019) 244 final, 28.5.2019.

ES galvojuma risks saistībā ar izmaksātajām nenokārtotajām EIB grupas ESIF operācijām 2018. gada 31. decembrī sasniedza 15,8 miljardus EUR no pieejamo neto juridisko saistību summas⁴⁶ 25,9 miljardu EUR apmērā, ko galvo ES. Summu 15,8 miljardu EUR apmērā ES 2018. gada finanšu pārskatu skaidrojumos iegrāmato kā iespējamās saistības.

Infrastruktūras un inovācijas klasē (IIK) izmaksāto nenokārtoto riska darījumu summa, ko sedz ES galvojums, bija 14,8 miljardi EUR, no kuriem 14,2 miljardus EUR veidoja parāda operācijas un 600 miljonus EUR — pašu kapitāla tipa operācijas.

2018. gadā ESIF operācijas, ko pārvalda EIB infrastruktūras un inovācijas klases (IIK) ietvaros, ES nesa neto ieņēmumus 112,7 miljonu EUR apmērā. No šīs summas neto summa, ko Komisijai jāsaņem no EIB 2018. gada 31. decembrī 38,9 miljonu EUR⁴⁷ apmērā, tika iegrāmatota ES 2018. gada finanšu pārskatos.

2018. gada 31. decembrī MVU klases (MVUK) ietvaros nenokārtoto riska darījumu kopsumma, ko sedz ES galvojums, bija 995 miljoni EUR, no kuriem 880 miljonus EUR veidoja garantēšanas operācijas un 115 miljonus EUR — pašu kapitāla operācijas.

2018. gadā ES izmaksas par ESIF operācijām MVU klases (MVUK) ietvaros bija 30,3 miljoni EUR. No tiem 2019. gada 30. jūnijā vai pēc šī datuma EIF jāsaņem ES 2018. gada finanšu pārskatos iegrāmatotās EIF administratīvās izmaksas 21,9 miljonu EUR apmērā.

ESIF GF⁴⁸ aktīvu kopējais apjoms 2018. gada 31. decembrī sasniedza 5452 miljonus EUR. Minētie aktīvi sastāvēja no ieguldījumu vērtspapīru portfeļa, kas klasificēts kā pieejams pārdošanai (5000 miljoni EUR), tādiem ārvalstu valūtas nākotnes darījumiem ar ASV dolāru ar pozitīvu neto pašreizējo vērtību, kas klasificēti kā finanšu aktīvi patiesajā vērtībā, izmantojot pārpalikumu vai deficītu (2 miljoni EUR), kā arī naudas un naudas ekvivalentiem (450 miljoni EUR).

ESIF galvojuma fonda finansējums

Pilnīga budžeta apropriācija 2069 miljonu EUR apmērā tika piešķirta 2018. gadā saistībā ar ESIF GF finansēšanu. No šīs summas budžeta apropriācija 1905 miljonu EUR apmērā tika piešķirta saskaņā ar Komisijas lēmumu C(2018) 307. No budžeta pozīcijas “Rezerves finansiālai palīdzībai” tika nodrošinātas papildu saistību apropriācijas 105 miljonu EUR vērtībā. Visbeidzot, kā piešķirtie ieņēmumi tika piešķirta summa 59 miljonu EUR apmērā.

Kopējā summa 2014 miljonu EUR apmērā tika faktiski iemaksāta ESIF GF gada laikā. Lielākajai daļai šīs summas pamatā bija ES vispārējā budžeta maksājumu apropriācijas, un summa 59 miljonu EUR apmērā tika atgūta kā piešķirtie ieņēmumi (53,4 miljoni EUR no ESIF ieņēmumiem un 5,6 miljoni EUR no fonda “*Marguerite*” ieņēmumiem), un summa 154,9 miljonu EUR apmērā tika pārcelta uz papildu maksājumu apropriācijām budžeta gada beigās.

⁴⁶ Saskaņā ar ESIF 2.0 grozījuma 11. pantu ES galvojums nekad nepārsniedz 26 miljardus EUR un līdz 2018. gada 6. jūlijam — 16 miljardus EUR. Pieprasīto un izmantoto ES galvojumu, kā arī uzkrājumus portfeļa galvojuma produktiem MVU klases ietvaros atvelk no ES galvojuma maksimālās summas.

⁴⁷ Atskaitot neatmaksātās atgūšanas izmaksas 0,5 miljonu EUR apmērā, kas jāsamaksā EIB 2019. gadā saistībā ar operāciju, kuras ietvaros nav izpildītas saistības.

⁴⁸ ESIF galvojuma fonda revidētie finanšu pārskati ir publiskoti ESIF GF ziņojumam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā — SWD(2019) 188.

Pieprasītais un izmantotais ES galvojums

Saskaņā ar ESIF nolīguma 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu tika pieprasīts ES galvojums 97,1 miljona EUR apmērā saistībā ar infrastruktūras un inovācijas klases operāciju, kuras ietvaros netika izpildītas saistības. Saskaņā ar ESIF nolīguma 11. pantu EIB sākotnēji atguva daļu summas — 18,6 miljonus EUR, un tas samazināja maksājamo summu līdz 78,5 miljoniem EUR. Pieprasītais galvojums tika apmaksāts no ESIF konta (17,7 miljoni EUR) un no ESIF GF (60,8 miljoni EUR). Pēc tam tika atgūti vēl 1,6 miljoni EUR. Saistībā ar minēto operāciju, kuras ietvaros netika izpildītas saistības, EIB tika pieprasīta atgūšanas izmaksām paredzēta summa 1 miljona EUR apmērā un atgūstamām administratīvajām izmaksām paredzēta summa 0,6 miljonu EUR apmērā.

2018. gadā EIB tika samaksāta finansēšanas izmaksām⁴⁹ paredzēta summa 0,6 miljonu EUR apmērā un vērtības korekcijām⁵⁰ paredzēta summa 10,7 miljonu EUR apmērā.

Sīkāka informācija par ESIF galvojuma fonda pārvaldību ir atrodamā Komisijas ziņojuma Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai par Eiropas Stratēģisko investīciju fonda galvojuma fonda pārvaldību jaunākajā redakcijā⁵¹ un ar to saistītajā Komisijas dienestu darba dokumentā (KDDD).

7. EIROPAS FONDS ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI (EFIA)

2016. gada 14. septembrī Eiropas Komisija piedāvāja ārējo investīciju plānu (ĀIP) ar mērķi veicināt ieguldījumus ES partnervalstīs Āfrikā un ES kaimiņreģionā, stiprināt partnerību un sekmēt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī palīdzēt novērst dažus migrācijas pamatcēloņus.

Ārējo investīciju plānā (ĀIP) ietverts jaunais Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai (EFIA) kā integrēts finansēšanas mehānisms ar mērķi sniegt atbalstu valsts finanšu iestāžu un privātā sektora ieguldījumu jomā. Sadarbojoties ar dažādiem īstenošanas partneriem, EFIA fonda ietvaros iespējams piesaistīt daudz vairāk valsts un privāto ieguldījumu mērķa valstīs. Tas ietver:

- budžeta garantijas,
- apvienošanas instrumentus.

Ar EFIA saistītie tiesību akti stājās spēkā 2017. gada 26. septembrī.⁵²

⁴⁹ Skatīt ESIF nolīguma 8. panta 1. punkta d) apakšpunktu. Šī summa neietver 1,6 miljonus EUR izmaksu saistībā ar minēto galvojuma pieprasījumu.

⁵⁰ Skatīt ESIF nolīguma 8. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

⁵¹ Jaunākā redakcija — COM(2019) 244 final, 28.5.2019.

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1. lpp.).

7.1. Par EFIA garantiju

EFIA garantija tiks izmantota, lai samazinātu risku attiecībā uz ieguldījumiem partnervalstu ilgtspējīgā attīstībā, tādējādi palīdzot piesaistīt ieguldījumus, jo īpaši no privātiem avotiem.

Garantija ir veidota tā, lai piesaistītu privātos ieguldījumus 1,54 miljardu EUR vērtībā. Šī summa ir piešķirta 28 piedāvātām ieguldījumu programmām, kuru ietvaros, domājams, tiks piesaistīta summa līdz 17,5 miljardiem EUR ilgtspējīgiem ieguldījumiem partnervalstīs (liela daļa no privātiem avotiem). Garantiju iespējams izmantot:

- lai piesaistītu finansējumu sākotnējam kapitālam (pašu kapitāls vai riska kapitāls), kas nepieciešams projekta uzsākšanai;
- kā ķīlu (galvojumu) aizdevuma daļējai atmaksai, ja aizņēmējam ir zaudējumi vai tas nepilda saistības.

Ieguldījumu programmas

Līdz 2018. gada aprīlim vairākas finanšu partneriestādes (FPI) bija piedāvājušas vairāk nekā 40 ieguldījumu programmas ar 3,5 miljardu EUR pārsniegumu, kas jāsedz EFIA garantijai saistībā ar ieguldījumu piecām prioritārajām jomām (ieguldījumu logiem): a) ilgtspējīga enerģija un savienojamība; b) mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu (MMVU) finansēšana; c) ilgtspējīga lauksaimniecība, lauku uzņēmēji un lauksaimnieciskā uzņēmējdarbība; d) ilgtspējīgas pilsētas un e) digitālā attīstība.

2018. gada jūnijā un novembrī, pamatojoties uz finanšu partneriestāžu priekšlikumiem, ES galu galā piešķir 1,54 miljardus EUR 28 garantijām.

NASIRA

Pirmais EFIA garantijas nolīgums tika parakstīts 2018. gada 18. decembrī ar Nīderlandes Attīstības banku (*FMO*), kurai ir trīskāršais A kredītreitings, par riska dalīšanas mehānismu *NASIRA*.

Nīderlandes Attīstības banka paredz, ka *NASIRA* radīs un atbalstīs 800 000 darbvieta un no tā gūs labumu mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), iekšzemē pārvietotas personas, bēgļi, repatrianti, sievietes un jaunieši.

Ir paredzētas vairākas vienlaicīgas sarunas ar citām finanšu partneriestādēm, un ievērojams skaits šo sarunu tiks noslēgtas pirms 2019. gada beigām.

7.2. EFIA garantiju fonds

EFIA garantiju fonda ietvaros tiks izveidota likviditātes rezerve, no kuras tiks samaksāts attiecīgajām iesaistītajām personām, ja ir veikts EFIA garantijas pieprasījums pēc garantiju nolīgumu noslēgšanas ar attiecīgajām iesaistītajām pusēm un saskaņā ar atbilstošajiem noteikumiem un Regulas (ES) Nr. 2017/1601 III nodaļu.

EFIA garantiju fonda līdzekļus tieši pārvaldīs Komisija, un tos investē saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, ievērojot atbilstīgus prudenciālos noteikumus.

EFIA garantiju fonds saņems maksājumus no Savienības budžeta un Eiropas Attīstības fonda (EAF), kā arī brīvprātīgus maksājumus no dalībvalstīm un citiem iemaksu veicējiem, kā arī citiem ieguldījumu avotiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2017/1601 14. pantu.

Finansēšanas likme ir 50 % no kopējām EFIA garantijas saistībām, kuras sedz no Savienības vispārējā budžeta.